

4. IV-й рік навчання – Виробнича лікарська практика на базі стаціонару

Виробнича практика проходить у стаціонарних умовах у терапевтичному, педіатричному, хірургічному та акушерському відділеннях. Загальний обсяг становить **6 кредитів**:

- **Терапевтичне відділення** – 1 тиждень (1,5 кредити)
- **Педіатричне відділення** – 1 тиждень (1,5 кредити)
- **Хірургічне відділення** – 1 тиждень (1,5 кредити)
- **Акушерське відділення** – 1 тиждень (1,5 кредити)

Мета: набуття навичок діагностики та лікування пацієнтів у різних клінічних напрямках.

4.1. Виробнича лікарська практика на базі стаціонару терапевтичного відділення

№	Практична навичка	Опис	Кількість спроб
1	Збір анамнезу, фізикальне обстеження пацієнта, аналіз клінічних даних, встановлення попереднього діагнозу	Проведення комплексного огляду пацієнта з формулюванням первинного діагнозу.	5
2	Призначення лабораторних та інструментальних методів обстеження	Вибір необхідних аналізів та діагностичних процедур для підтвердження діагнозу.	5
3	Формулювання клінічного діагнозу на основі результатів досліджень	Інтерпретація лабораторних і візуалізаційних методів для постановки остаточного діагнозу.	5
4	Складання плану лікування	Визначення терапевтичної стратегії залежно від стану пацієнта.	5
5	Оцінка життєвих показників (частота дихання, пульс, АТ на руках та ногах, сатурація кисню)	Контроль стану пацієнта та ефективності лікування.	15
6	Оцінка клінічних аналізів (ЗАК, загальний аналіз сечі, біохімічні дослідження)	Інтерпретація лабораторних показників у терапевтичній практиці.	15
7	Оцінка даних ЕКГ	Аналіз електрокардіограми для діагностики серцевої патології	5
8	Оцінка даних фіброгастроскопії з рН-метрією та уреазним тестом	Діагностика гастроентерологічних захворювань.	5
9	Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії та ехокардіографії	Оцінка функції дихальної та серцево-судинної системи.	2
10	Діагностика та надання невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності	Розпізнавання симптомів та проведення екстрених заходів.	2

Вплив виробничої практики на якість надання медичної допомоги у стаціонарному терапевтичному відділенні

Навички, отримані студентами під час догляду за пацієнтами у терапевтичному відділенні, відіграють ключову роль у забезпеченні якісної медичної допомоги та включають:

- **Своєчасну діагностику та моніторинг стану пацієнтів** (оцінка життєвих показників, аналіз лабораторних тестів, інтерпретація ЕКГ, контроль рівня кисню в крові).
- **Розробку індивідуальних терапевтичних планів** (аналіз клінічних даних, вибір оптимальної стратегії лікування, корекція медикаментозної терапії відповідно до динаміки стану пацієнта).
- **Ефективне ведення хронічних захворювань** (управління станами, такими як цукровий діабет, гіпертонічна хвороба, серцева недостатність, відповідно до сучасних клінічних протоколів).
- **Підвищення безпеки пацієнтів** (своєчасне виявлення та попередження ускладнень, забезпечення правильного дозування лікарських засобів, уникнення лікарських помилок).
- **Якісне ведення документації** (правильне оформлення історії хвороби, фіксація призначень, виписка пацієнта з детальним планом подальшого лікування).

Отримані навички дозволяють студентам забезпечити всебічну медичну допомогу пацієнтам, що сприяє підвищенню рівня діагностики, ефективності лікування та запобіганню розвитку ускладнень.

4.2. Виробнича лікарська практика на базі стаціонару педіатричного відділення

№	Практична навичка	Опис	Кількість спроб
1	Вміння проводити огляд хворих, виявляти патологію, аналізувати отриману інформацію, виставляти попередній діагноз	Оцінка стану дитини, виявлення патології та аналіз отриманих даних.	5
2	Вміння призначати додаткові лабораторні та інструментальні методи дослідження в залежності від стану хворої дитини	Вибір необхідних лабораторних та інструментальних методів відповідно до стану пацієнта.	5
3	Вміння виставляти клінічний діагноз на підставі результатів додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження	Формулювання діагнозу на основі лабораторних та інструментальних досліджень.	5
4	Вміння розписувати план лікування хворої дитини	Визначення оптимальної терапевтичної тактики для дитини	5

5	Вимірювання вітальних функцій хворої дитини та інтерпретація отриманих даних (частота дихання, ЧСС, артеріальний тиск на руках і ногах, сатурація кисню)	Оцінка ЧД, ЧСС, АТ, сатурації кисню та аналіз отриманих показників.	15
6	Оцінка клінічних аналізів (загальний аналіз крові у дітей різного віку, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Зимницьким, за Нечипоренком, загальний аналіз калу, загальний аналіз мокротиння), біохімічних аналізів крові (вміст білка крові та його фракції, лужна фосфатаза, холестерин, АСТ, АЛТ, гостро фазові показники, креатинін і сечовина крові, електроліти крові, аналіз сечі на діастазу), серологічних реакцій при аутоімунних захворюваннях, бактеріологічних досліджень	Інтерпретація лабораторних досліджень для постановки діагнозу.	15
7	Оцінка даних ЕКГ.	Аналіз електрокардіограми для виявлення серцевої патології.	5
8	Проведення та оцінка даних отоскопії.	Діагностика захворювань вуха за допомогою отоскопії.	3
9	Оцінка даних фіброгастродуоденоскопії з рН-метрією, результатів уреазного тесту.	Виявлення патології шлунково-кишкового тракту.	5
10	Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії, ЕХО-кардіографії.	Аналіз функції дихальної системи та стану серця.	2
11	Оцінка даних рентгенограм органів грудної клітки, травної системи, сечовидільної системи.	діагностика патологій внутрішніх органів.	5
12	Оцінка даних УЗД органів травної системи, сечовидільної системи	аналіз ультразвукових досліджень для виявлення аномалій.	8
13	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги дітям при гострому	екстрені заходи для зняття стенозу гортані.	2

	обструктивному ларингіті (круп) у дітей		
14	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при лихоманці та судомах у дітей, хворих на ГРВІ (гіпертермічний синдром, фебрильні судоми)	термінові дії при високій температурі та судамах.	2
15	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей	відновлення прохідності дихальних шляхів та підтримка дихання.	2
16	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при анафілактичному шоці у дітей	екстрене усунення алергічної реакції та стабілізація стану.	2
17	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при набряку Квінке у дітей	купірування гострого алергічного набряку.	2
18	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при нападі бронхіальної астми у дітей	зняття бронхоспазму та відновлення дихання.	2
19	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при астматичному статусі у дітей	інтенсивна терапія при тяжкому приступі астми.	2
20	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при задишково-ціанотичному нападі	відновлення дихання та усунення гіпоксії.	2
21	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при гострій лівошлуночкової недостатності	термінова підтримка серцевої діяльності.	2
22	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги при синдромі циклічного блювання	стабілізація стану дитини та відновлення електролітного балансу.	2

Вплив виробничої практики на якість надання медичної допомоги у стаціонарному педіатричному відділенні

Навички, отримані під час виробничої практики в педіатричному відділенні, є ключовими для забезпечення якісної медичної допомоги дітям та включають:

- **Комплексний підхід до оцінки стану дитини** (ретельний моніторинг життєвих показників, аналіз фізичного та психомоторного розвитку, контроль ваги, зросту, оцінка загального стану).
- **Своєчасну діагностику педіатричних захворювань** (інтерпретація лабораторних та інструментальних досліджень, оцінка симптомів та ознак різної патології, розпізнавання інфекційних та системних захворювань).
- **Ефективне надання невідкладної допомоги дітям** (оперативне реагування на критичні стани, такі як гіпертермія, судоми, гострі дихальні порушення, шоківі стани).
- **Попередження ускладнень та контроль ефективності лікування** (оцінка реакції на терапію, корекція лікування залежно від клінічної динаміки, мінімізація ризику побічних реакцій).
- **Взаємодію з батьками та законними представниками** (консультування щодо догляду за дитиною, пояснення особливостей захворювання, надання рекомендацій щодо профілактики, вакцинації та харчування).

Отримані студентами знання та навички сприяють покращенню якості медичної допомоги, зменшенню рівня ускладнень та забезпеченню безпеки маленьких пацієнтів.

4.3. Виробнича лікарська практика на базі стаціонару хірургічного відділення

№	Практична навичка	Опис	Кількість спроб
1	Проведення опитування пацієнтів, фізикального обстеження та аналіз їх результатів у клініці хірургічних хвороб	Оцінка стану пацієнтів із хірургічною патологією.	15
2	Визначення провідних патологічних симптомів та синдромів при найбільш поширених хірургічних захворюваннях	Оцінка клінічних ознак для встановлення попереднього діагнозу.	10
3	Проведення диференційної діагностики та встановлення попереднього діагнозу основних хірургічних захворювань у стаціонарі	Визначення правильного діагнозу шляхом порівняння особливостей симптомів при різних видах патології.	10
4	Аналіз та інтерпретація результатів базових лабораторних, інструментальних та рентгенологічних методів дослідження	Використання діагностичних даних для обґрунтування хірургічного діагнозу.	10

5	Визначення тактики лікування основних хірургічних захворювань у стаціонарі	Планування оперативного або консервативного лікування.	15
6	Опанування основних обов'язків і професійних дій хірурга під час роботи у хірургічному відділенні стаціонару	Виконання стандартних процедур та маніпуляцій у хірургічній практиці.	10
7	Надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах у хірургії	Виконання протишокових та антигеморагічних заходів.	5
8	Застосування принципів медичної етики та деонтології у хірургічній практиці	Дотримання професійної етики під час взаємодії з пацієнтами та колегами.	15
9	Опанування методу пальпації живота, виявлення позитивного симптому Блюмберга	Визначення ознак перитоніту та іншої гострої хірургічної патології.	4
10	Визначення симптому Ровзінга, Воскресенського, а також оцінка їх вираженості	Діагностика апендициту та іншої гострої патології органів черевної порожнини.	4
11	Підготовка пацієнта до хірургічного втручання	Виконання необхідних передопераційних заходів.	6
12	Асистування під час операцій та виконання окремих етапів хірургічних втручань, зокрема мінімально інвазивних та лапароскопічних	Отримання досвіду в оперативній хірургії під керівництвом лікаря.	4
13	Виконання перев'язок після операції	Контроль стану післяопераційних ран, зміна пов'язок.	10
14	Догляд за дренажами, промивання дренажів та введення через них лікарських засобів	Контроль дренажних систем для запобігання ускладненням.	4
15	Зняття швів після операції	Оцінка стану рани та правильне зняття швів.	5
16	Виконання промивання шлунка	Діагностична та лікувальна процедура при отруєннях та шлунково-кишкових кровотечах.	2
17	Проведення очисної та сифонної клізм	Очищення кишечника при інтоксикаціях та гострих хірургічних станах.	1
18	Виконання катетеризації сечового міхура у чоловіків та жінок	Проведення катетеризації для контролю сечовиділення або діагностичних цілей.	2
19	Виявлення та оцінка ступеня вираженості симптомів (Кера,	Діагностика патології жовчного міхура та підшлункової залози.	4

	Мерфі, Образцова, Ортнера, Муссі-Георгієвського)		
20	Виявлення та правильна оцінка ступеня вираженості симптомів (Керте, Воскресенського, Мейо-Робсона, Куллена-Грюнвальда, Мондора)	Оцінка клінічних проявів панкреатиту та інших захворювань черевної порожнини.	5
21	Виявлення та оцінка вираженості синдромів Валя, Ківуля, Матвєєва-Склярова, Грекова)	Використання клінічних тестів для діагностики кишкової непрохідності та внутрішньочеревних кровотеч.	4
22	Методи рентгенологічного дослідження органів шлунково-кишкового тракту	Аналіз даних рентгеноскопії та рентгенографії для діагностики патології шлунково-кишкового тракту.	2
23	Перевірка симптому кашльового поштовху при грижах	Діагностика пахових та пупкових гриж.	2
24	Проведення пальцевого дослідження пахового каналу для визначення стану зовнішнього кільця, співвідношення грижового мішка до елементів сім'яного канатика	Визначення особливостей пахових гриж у пацієнтів.	2
25	Визначення розміру грижових воріт і вмісту грижового мішка при різних видах гриж	Діагностика грижового випинання.	2
26	Оформлення медичної документації стаціонарного хворого	Ведення історії хвороби, заповнення листів непрацездатності та медичних виписок.	5
27	Видача довідки про непрацездатність та виписного епікризу	Оформлення документів, необхідних для пацієнта.	4
28	Асистування при катетеризації центральних вен	Допомога лікарю при встановленні центрального венозного катетера.	2
29	Методи ректального обстеження	Визначення патології прямої кишки та органів малого таза.	2
30	Методи визначення групи крові, проби на сумісність, Rh-сумісність, біологічні проби при гемотрансфузії	Перевірка сумісності крові перед переливанням.	2
31	Методика вимірювання центрального венозного тиску	Визначення гідратації та стану серцево-судинної системи.	2
32	Методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі	Застосування джгутів, давлячих пов'язок та інших методів зупинки кровотечі.	2

Вплив виробничої практики на якість надання медичної допомоги у стаціонарному хірургічному відділенні

Навички, отримані студентами під час стаціонарної виробничої практики в хірургічному відділенні, відіграють ключову роль у забезпеченні високоякісної медичної допомоги та включають:

- **Підвищення рівня безпеки пацієнтів у перед- та післяопераційний період** (ретельний моніторинг життєвих показників, своєчасне виявлення ускладнень, контроль загоєння післяопераційних ран).
- **Ефективне управління післяопераційним періодом** (адекватне знеболення, догляд за дренажами, контроль крововтрати, профілактика тромбоемболічних ускладнень).
- **Своєчасне та кваліфіковане реагування на невідкладні стани** (зупинка кровотечі, лікування шоків станів, підтримка пацієнта в критичних ситуаціях).
- **Забезпечення чіткої координації в роботі хірургічної команди** (асистування під час операцій, виконання перев'язок, підготовка пацієнта до хірургічного втручання).
- **Розвиток навичок ведення медичної документації** (оформлення історії хвороби, фіксація динаміки стану пацієнта, виписка з рекомендаціями).
- **Оптимізація процесу реабілітації хірургічних пацієнтів** (сприяння швидкому відновленню пацієнтів шляхом контролю фізичної активності, дієтичного харчування, фізіотерапії).

Отримані студентами знання та практичний досвід сприяють підвищенню рівня хірургічної допомоги, зниженню ризику ускладнень та покращенню результатів лікування пацієнтів.

4.4. Виробнича лікарська практика на базі акушерського відділення

№	Практична навичка	Опис	Кількість спроб
В ПРИЙМАЛЬНОМУ ВІДДІЛЕННІ			
1	Приєм вагітних та гінекологічних пацієнток	Оцінка стану вагітних жінок та жінок з гінекологічними захворюваннями, заповнення медичної документації.	15-20
2	Проведення вагінального обстеження вагітних у ранні терміни до 12 тижнів	Визначення змін шийки матки, розмірів матки, оцінка стану вагітної.	8-10
3	Діагностика вагітності на 30-му тижні, участь у роботі лікарської комісії	Визначення терміну вагітності, оцінка розвитку плода та загального стану вагітної.	3-5
4	Взяття вагінальних мазків на гонококи та трихомонади	Виконання забору матеріалу для лабораторної діагностики інфекцій.	5-6
5	Участь у заняттях з підготовки вагітних до пологів	Проведення консультацій, навчання технікам дихання та поведінки під час пологів.	3-4
В ПОЛОГОВОМУ ЗАЛІ			

6	Проведення зовнішнього акушерського обстеження жінки в пологах	Визначення положення, передлежання плода та оцінка готовності до пологів.	4-6
7	Заповнення та ведення історії пологів	Ведення медичної документації, реєстрація динаміки перебігу пологів.	4-6
8	Проведення вагінального обстеження під час пологів	Оцінка ступеня розкриття шийки матки, передлеглої частини плода та стану навколоплідних вод.	3-4
9	Відкриття плодових оболонок (амніотомія)	Виконання штучного розкриття плодового міхура під контролем лікаря.	1
10	Прийом пологів при потиличному передлежанні у повторнороджуючих жінок та огляд родових шляхів	Проведення нормальних пологів під контролем лікаря.	3-5
11	Накладання швів на розриви 1-2 ступеня промежини, стінок піхви, шийки матки (під контролем лікаря)	Виконання зашивання м'яких тканин після природних пологів або розривів.	1-2
12	Первинний туалет новонародженого	Очищення дихальних шляхів, обробка пупкового залишку, зважування та огляд новонародженого.	2-3
13	Ручне обстеження стінок порожнини матки (під контролем лікаря)	Виконання післяпологового контролю стану матки для профілактики ускладнень.	1
14	Визначення групи крові та Rh-фактора	Лабораторне дослідження крові для визначення сумісності та ризиків конфлікту по Rh-фактору.	6-8
15	Катетеризація сечового міхура	Виконання катетеризації сечового міхура після пологів (при необхідності).	1-2
16	Участь у реанімації новонароджених	Надання невідкладної допомоги при асфіксії та інших критичних станах новонароджених.	1
17	Участь в акушерських операціях: кесарів розтин, ручне втручання при тазовому передлежанні, накладання акушерських щипців тощо	Допомога під час оперативного розродження та оцінка стану матері та дитини після операції.	2-3
У ПІСЛЯПОЛОГОВОМУ ВІДДІЛЕННІ			
18	Спостереження за жінками у післяпологовому періоді	Оцінка фізичного стану породіль, контроль загоєння післяпологових ушкоджень.	5-7

19	Післяпологова гігієна	Проведення санітарних процедур для породіль.	5-6
20	Взяття мазків із трьох точок на флору	Лабораторне дослідження на наявність бактеріальних інфекцій.	5-6
21	Внутрішньом'язові та підшкірні ін'єкції	Введення лікарських препаратів породіллям.	10-15
22	Обробка швів на промежині	Контроль стану швів та профілактика інфекційних ускладнень.	2-3
У ВІДДІЛЕННІ ПАТОЛОГІЇ ВАГІТНОСТІ			
23	Спостереження за вагітними з ускладненнями	Оцінка стану жінок з патологічним перебігом вагітності.	5-7
24	Проведення зовнішнього акушерського обстеження вагітних (вимірювання висоти дна матки, окружності живота)	Визначення відповідності розмірів матки терміну вагітності.	10-15
25	Виконання прийомів Леопольда-Левицького	Визначення положення плода та його передлежання.	10-15
26	Аускультация серцебиття плода	Прослуховування серцебиття плода за допомогою акушерського стетоскопа або доплерометрії.	10-15
27	Реєстрація та розшифровка кардіотокограми (КТГ)	Оцінка стану плода та скорочувальної активності матки.	5-7

Вплив виробничої практики на якість надання медичної допомоги у стаціонарному акушерському відділенні

Навички, набуті студентами під час стаціонарної виробничої практики в акушерському відділенні, є критично важливими для забезпечення якісного надання медичної допомоги та включають:

- **Оптимізацію догляду за вагітними та породіллями** (оцінка загального стану матері та плода, моніторинг життєвих показників, забезпечення безпечного перебігу вагітності).
- **Зниження рівня материнської та перинатальної захворюваності** (своєчасне виявлення ускладнень вагітності, проведення екстрених акушерських втручань, контроль післяпологового періоду).
- **Вдосконалення ведення пологів** (оптимізація тактики ведення фізіологічних пологів, участь у прийнятті складних рішень щодо розродження при ускладнених випадках).
- **Підвищення рівня неонатологічної допомоги** (оцінка стану новонародженого за шкалою Апгар, проведення первинної реанімації, організація догляду за новонародженими).
- **Ефективне використання діагностичних методів у акушерстві** (інтерпретація КТГ, ультразвукових досліджень, визначення стану плода і необхідності додаткового спостереження або втручання).

- **Розвиток навичок роботи в багатопрофільній команді** (взаємодія з лікарями-акушерами, неонатологами, анестезіологами та медичними сестрами для покращення результатів пологів).
- **Формування навичок психологічної підтримки жінок у перинатальному періоді** (забезпечення комфорту пацієнток, надання рекомендацій щодо грудного вигодовування, післяпологовий супровід).

Отримані студентами навички сприяють зниженню акушерських ризиків, покращенню показників здоров'я матері та дитини, а також підвищенню стандартів надання акушерсько-гінекологічної допомоги.

Значення виробничої лікарської практики на базі стаціонару для догляду за пацієнтами

Практичні навички, набуті студентами на цьому етапі, є ключовими для подальшої професійної підготовки, забезпечуючи:

- **Розширене клінічне мислення** (детальне опрацювання симптоматики, аналіз лабораторних та інструментальних досліджень, проведення диференційної діагностики).
- **Опанування комплексної оцінки стану пацієнтів** (поглиблене фізикальне обстеження, встановлення попереднього та клінічного діагнозу, визначення тактики лікування).
- **Вдосконалення навичок лікарської тактики** (призначення додаткових методів діагностики, аналіз їх результатів, визначення оптимальних терапевтичних стратегій).
- **Опанування практичних маніпуляцій середньої складності** (ведення пацієнтів із хронічними та гострими захворюваннями, підготовка до операцій, участь у малих оперативних втручаннях, догляд за післяопераційними пацієнтами).
- **Розвиток екстреної медичної допомоги** (алгоритми дій при шоккових станах, гострій дихальній недостатності, серцевих нападах, масивних кровотечах, отруєннях).
- **Поглиблення навичок роботи з медичною документацією** (ведення історії хвороби, оформлення виписних епікризів, призначення медикаментозного лікування, складання рекомендацій для подальшого спостереження).
- **Взаємодію з міждисциплінарними командами** (співпраця з лікарями інших спеціальностей, ухвалення спільних клінічних рішень, навчання роботі в команді).

Цей етап навчання є критичним для закріплення клінічних навичок, розвитку самостійності в ухваленні рішень та підготовки студентів до професійної лікарської діяльності у складних клінічних умовах.